

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

в рамках реалізації проєкту Erasmus+ Модуль Жана Моне **“Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

6. Міністерство освіти і науки України. Інклюзивна освіта в Україні : аналітичний звіт. – Київ : МОН України, 2023. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua>
7. UNICEF Ukraine. Inclusive Education in Ukraine: Progress, Challenges, and Perspectives. – Kyiv : UNICEF, 2022. – Режим доступу: <https://www.unicef.org/ukraine>
8. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Country Policy Review and Analysis: Ukraine. – Copenhagen : EASNIE, 2021. – Режим доступу: <https://www.european-agency.org>
9. Овчарук, О. В. Європейські цінності в системі освіти України: виклики та перспективи // Освіта і управління. – 2021. – № 3. – С. 17–25.
10. Синьов, В. М., Колупаєва, А. А. Інклюзивна освіта: сучасний стан і тенденції розвитку в Україні. – Київ : ІСПП НАПН України, 2020. – 160 с.

Кожевникова А.В.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Венгеренко І.О.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ЯК ШЛЯХ ІНТЕГРАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

У сучасному європейському суспільстві цифровізація охоплює всі сфери життя – від освіти й охорони здоров'я до державного управління та соціальних послуг. Проте стрімкий розвиток цифрових технологій й використання ШІ супроводжується ризиком посилення соціальної нерівності, особливо серед вразливих груп населення: людей з особливими освітніми потребами, осіб похилого віку, мешканців сільських територій, мігрантів, внутрішньо переміщених осіб тощо.

У цьому контексті цифрова інклюзія постає не лише як технічне забезпечення доступу до інтернету чи цифрових пристроїв, а як глибоке втілення європейських цінностей – рівності, недискримінації, поваги до людської гідності та соціальної справедливості. Забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів є передумовою для повноцінної участі кожного громадянина в суспільному, економічному та культурному житті.

Зазначена тема набуває ще більшої актуальності саме в умовах післявоєнного відновлення, коли цифрові сервіси будуть основним каналом комунікації, навчання та працевлаштування. Відтак, дослідження цифрової інклюзії як механізму реалізації принципу рівності є важливим кроком до формування інклюзивного, демократичного та стійкого європейського простору.

Мета статті є теоретичне обґрунтування та аналіз ролі цифрових навичок майбутнього педагога як ключового інструменту інтеграції європейських цінностей (демократія, відповідальність, доброчесність, повага) у його професійну діяльність в умовах сучасного Європейського освітнього простору.

Розглянемо ключові напрями наукових пошуків у сфері застосування цифрових інструментів в освіті. На цьому полі свого часу працювали такі науковці, як: Б. Гершунський, С. Гончаренко, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Жук, В. Касаткін, Ю. Комісарова, Л. Коношевський, Є. Машбиць, В. Михалевич, Н. Морзе, Н. Опушко, Й. Ривкінд, П. Стефаненко, О. Співаковський та ін., їхні дослідження заклали фундамент сучасної теорії навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Проблеми цифрової інклюзії досліджували Г. Давиденко, О. Криклій, Г. Коссова-Сіліна, О. Потомошнєва, І. Швець та інші [2, 3, 4, 5].

Криклій О.А. стверджував, що рівень цифрової інклюзії в Україні не відповідає поточним та потенційним соціо-економіко-політичним викликам, інформаційним та кіберзагрозам та не забезпечує переміщення джерел й

тригерів соціально-економічного розвитку з матеріальної в інтелектуальну сферу [4, с. 63].

На мікрорівні цифрова інклюзія підвищує рівень освіченості, можливості працевлаштування, розвиває технологічні навички, необхідні для конкуренції у світовій економіці [4, с. 65].

Ми погоджуємося із Г. Давиденко, що цифрова інклюзія (цифрова доступність) означає здатність людей з інвалідністю (а також осіб, які належать до соціально чутливих груп) отримувати доступ і використовувати цифрові технології та послуги нарівні з іншими. Концепція цифрової доступності сформувалася у відповідь на потребу забезпечити, щоб усі люди, незалежно від їхніх здібностей, могли повною мірою брати участь у цифровому світі [2, с. 30].

Загалом, розвиток цифрової доступності був зумовлений необхідністю гарантувати, що всі люди, незалежно від здібностей, можуть повноцінно брати участь у цифровому світі. Оскільки цифрові технології продовжують розвиватися та все більше інтегруються в усі аспекти суспільства, дуже важливо, щоб зусилля з просування цифрової доступності залишалися пріоритетом для сприяння інклюзії та справедливості [2, с. 33-34].

Гулай О., Кабак В., Герасимчук Г. розкривають унікальність цифрових навичок ... в тому, що вони створюють фундамент для ефективного здобуття нових компетентностей в багатьох інших [1, с. 15].

Європейські освітні установи започаткували стратегічний діалог щодо сприяння цифровій освіті, у якому виділяють низку ключових напрямів: 1. Розробка європейської системи змісту цифрової освіти. 2. Запуск ініціативи Connectivity4Schools. 3. Включення штучного інтелекту та цифрових навичок до Європейської рамки цифрових компетентностей. 4. Розробка європейського сертифікату цифрових навичок, який визнається в Європі. 5. Сприяння розвитку передових цифрових навичок, у тому числі шляхом стажування в рамках програми «Цифрові можливості». 6. Створення Європейського хабу цифрової освіти, який відіграватиме допоміжну роль у реалізації Плану дій. Воєнні дії в

Україні дещо сповільнили рух у напрямку європейського освітнього середовища, однак стратегічні плани вітчизняних освітніх установ є співзвучними європейським [1, с. 21].

Доцільно відмітити, що цифрові навички є ключовим механізмом інтеграції європейських цінностей, а розвиток цифрової компетентності майбутнього педагога, узгоджений із Європейською рамкою Digital Competence Framework for Educators, є не лише технічною вимогою, а й дієвим шляхом вбудовування європейських цінностей (таких як академічна доброчесність, демократія, інклюзія та критичне мислення) у його професійну діяльність.

Сьогодні заклад вищої освіти трансформується у простір подвійного призначення і виходить за межі «сфери знань», стаючи ключовим «простором відновлення та розвитку». Отже, самі цифрові навички виступають мостом, який забезпечує цю трансформацію, сприяючи психосоціальній стійкості, інклюзивності та підготовці фахівців до реконструкції країни.

Доцільно відмітити, що для успішної інтеграції європейських цінностей заклади вищої освіти мають зосередитися не просто на навчанні цифровим інструментам, а на формуванні у майбутніх педагогів цифрових навичок, що відображають європейські цінності. Такий підхід готує педагога як ціннісно-орієнтованого агента змін, який набуває здатності критично використовувати технології та протистояти викликам цифрової епохи та сприяє тому, що сучасний вчитель стане не лише цифрово компетентним, а й відповідальним носієм європейських цінностей, готовим до праці у відкритому, демократичному та стійкому Європейському освітньому просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гулай О., Кабак В., Герасимчук Г. Засоби та технології цифрового навчання: теоретичний та практичний аспекти: Монографія. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 160 с.
2. Давиденко Ганна. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація: монографія / Ганна Давиденко. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 240 с.

3. Коссова-Сіліна, Г. О., & Потамошнєва, О. М. (2024). Проблеми цифрової інклюзії в закладах професійної (професійно-технічної) освіти . Імідж сучасного педагога, (5(218), 66–71. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-5\(218\)-66-71](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-5(218)-66-71)

4. Криклій О.А. Концепція цифрової інклюзії: сутність, фактори, елементи. Економічні горизонти №3(21). 2022. С. 62-71. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263631](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263631)

5. Швець І. (2025). Цифрова інклюзія в культурологічному дискурсі. Питання культурології, (45), 221–233. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.45.2025.325060>

Компанець К. М.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЛОГОПЕДИЧНА ДОПОМОГА ДІТЯМ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ОСВІТНЬОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: НОВІ ФОРМАТИ, СТРАТЕГІЇ, РЕСУРСИ

Сучасні умови освітньої невизначеності, зумовлені війсьними подіями, внутрішнім переміщенням населення та переходом до дистанційних і змішаних форматів навчання, вимагають переосмислення системи логопедичної допомоги дітям з особливими освітніми потребами (ООП). Українські науковці наголошують, що саме в кризових умовах логопедична підтримка набуває особливого значення, оскільки мовлення є основою успішної соціалізації та когнітивного розвитку дитини. Логопедична допомога сьогодні розглядається не лише як корекційно-педагогічний процес, а як важлива складова національної стратегії інклюзивної освіти.

В умовах освітньої нестабільності відбувається зміна форматів логопедичної роботи. Дистанційне та змішане навчання відкрили нові можливості для підтримки дітей із мовленнєвими порушеннями. Використання